WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 21 stycznia 2010 r. *

W sprawie C-444/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku (Polska) postanowieniem z dnia 27 czerwca 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 27 września 2007 r., w postępowaniu upadłościowym wszczętym wobec

MG Probud Gdynia sp. z o.o.,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby pełniący obowiązki prezesa pierwszej izby, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič i J.J. Kasel (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Poiares Maduro,
sekretarz: K. Malaček, administrator,

* Język postępowania: polski.

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 czerwca 2009 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu MG Probud Gdynia sp. z o.o. przez A. Studzińskiego, radcę prawnego, oraz M. Żytnego, aplikanta radcowskiego trzeciego roku,

— w imieniu rządu polskiego przez M. Dowgielewicza i C. Hermę, oraz przez A. Witczak-Słoczyńską, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu niemieckiego przez M. Lummę oraz J. Kemper, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez W. Ferrante, avvocato dello Stato,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez S. Petrovą oraz K. Mojzesowicz, działające w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni niektórych przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 160, s. 1), zmienionego przez rozporządzenie Rady (WE) nr 603/2005 z dnia 12 kwietnia 2005 r. (Dz.U. L 100, s. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem").

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania wszczętego przez polskiego syndyka masy upadłościowej MG Probud Gdynia sp. z o.o. (zwanej dalej „MG Probud") i zmierzającego do odzyskania na rzecz masy upadłościowej składników majątku zajętych w Niemczech.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Artykuł 3 rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja", ma następujące brzmienie:

„1. Sądy państwa członkowskiego, na terytorium którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, są właściwe dla wszczęcia postępowania upadłoś-

ciowego. W przypadku spółek i osób prawnych domniemywa się, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest siedziba określona w statucie, chyba że zostanie przeprowadzony dowód przeciwny.

2. Jeżeli dłużnik ma główny ośrodek swojej podstawowej działalności na terytorium państwa członkowskiego, sądy innego państwa członkowskiego są uprawnione do wszczęcia postępowania upadłościowego tylko wtedy, gdy dłużnik ma na jego terytorium swój oddział. Skutki tego postępowania są ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium tego ostatniego państwa członkowskiego.

[…]".

4 Artykuł 4 rozporządzenia, zatytułowany „Prawo właściwe", stanowi:

„1. O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, dla postępowania upadłościowego i jego skutków właściwe jest prawo państwa członkowskiego, w którym zostaje wszczęte postępowanie, określanego dalej jako »państwo wszczęcia postępowania«.

2. Prawo państwa wszczęcia postępowania określa przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego, sposób jego prowadzenia i ukończenia. W szczególności określa ono:

a) dłużników, w stosunku do których może być prowadzone postępowanie upadłościowe;

b) mienie wchodzące w skład masy oraz sposób postępowania z mieniem nabytym przez dłużnika po wszczęciu postępowania;

c) uprawnienia dłużnika i zarządcy;

[…]

f) skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli; z wyłączeniem toczących się postępowań;

[…]”.

5 Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia „wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza praw rzeczowych wierzycieli lub osób trzecich na materialnych lub niematerialnych, ruchomych lub nieruchomych składnikach majątku dłużnika […], które w chwili wszczęcia postępowania znajdują się na terytorium innego państwa członkowskiego”.

6 Artykuł 10 rozporządzenia przewiduje:

„Skutki postępowania upadłościowego co do umowy o pracę oraz stosunku pracy podlegają wyłącznie prawu państwa członkowskiego właściwemu dla umowy o pracę”.

7 W rozdziale II, zatytułowanym „Uznanie postępowań upadłościowych”, art. 16 ust. 1 rozporządzenia stanowi:

„Wszczęcie postępowania upadłościowego przez sąd państwa członkowskiego właściwy zgodnie z art. 3 podlega uznaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie stanie się skuteczne w państwie wszczęcia postępowania.

[…]”.

8 Artykuł 17 rozporządzenia, zatytułowany „Skutki uznania”, stanowi:

„1. Wszczęcie postępowania określonego w art. 3 ust. 1 wywołuje w każdym innym państwie członkowskim, bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, skutki, które wynikają z prawa państwa wszczęcia postępowania, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej oraz dopóki w tym innym państwie członkowskim nie zostanie wszczęte postępowanie określone art. 3 ust. 2.

[…]”.

9 Artykuł 18, zatytułowany „Uprawnienia zarządcy”, stanowi:

„1. Zarządca powołany przez sąd właściwy zgodnie z art. 3 ust. 1 może wykonywać na terytorium innego państwa członkowskiego wszystkie uprawnienia [kompetencje] przysługujące mu na podstawie prawa państwa wszczęcia postępowania, dopóki w tym innym państwie nie zostanie wszczęte kolejne postępowanie upadłościowe lub wskutek wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego nie zostanie zastosowany przeciwny temu środek zabezpieczający. Może on w szczególności, z zastrzeżeniem art. 5 i 7, usuwać przedmioty wchodzące w skład masy z terytorium państwa członkowskiego, na którym przedmioty te się znajdują.

[…]”.

10 Artykuł 25 rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„1. Orzeczenia dotyczące prowadzenia i ukończenia [zakończenia] postępowania upadłościowego wydane przez sąd, którego orzeczenie o wszczęciu postępowania podlega uznaniu na podstawie art. 16, jak również zatwierdzony przez taki sąd układ również podlegają uznaniu bez dalszych formalności. Orzeczenia te podlegają wykonaniu na podstawie art. 31–51 (z wyłączeniem art. 34 ust. 2) konwencji brukselskiej [z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń

sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32)] w brzmieniu zmienionym konwencjami o przystąpieniu do tej konwencji [(zwanej dalej »konwencją brukselską«)].

Przepisy akapitu 1 dotyczą również orzeczeń wydawanych bezpośrednio na podstawie postępowania upadłościowego i blisko z nim związanych, również jeżeli orzeczenia te wydawane są przez inny sąd.

Przepisy akapitu 1 dotyczą również orzeczeń w sprawie zastosowania środków zabezpieczających, wydawanych po zgłoszeniu wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego.

2. Uznanie i wykonalność innych orzeczeń niż wymienione w ust. 1 podlega konwencji określonej w ust. 1, jeżeli konwencja ta znajduje zastosowanie.

3. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do uznania i wykonania orzeczeń określonych w ust. 1, które pociągałyby za sobą ograniczenie wolności osobistej lub tajemnicy korespondencji".

11 Zgodnie z art. 26 rozporządzenia „[k]ażde państwo członkowskie może odmówić uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym państwie członkowskim albo wykonania wydanego w jego toku orzeczenia, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z jego porządkiem publicznym, w szczególności z jego podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki".

Uregulowania krajowe

12 W Polsce postępowanie upadłościowe reguluje ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2003 r., nr 60, poz. 535), ze zmianami.

13 Zgodnie z art. 146 ust. 1 i 2 tej ustawy postępowanie egzekucyjne — zarówno sądowe, jak i administracyjne — wszczęte przeciwko upadłemu przed ogłoszeniem jego upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z datą ogłoszenia upadłości, a sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym i niewydane przelewa się do masy upadłości.

14 Zgodnie ze wskazanym art. 146 ust. 3 te same przepisy stosuje się odpowiednio, gdy na majątku upadłego ustanowiono zabezpieczenie w ramach postępowania zabezpieczającego.

15 W myśl tegoż art. 146 ust. 4 w czasie postępowania upadłościowego niedopuszczalne jest wszczęcie postępowań egzekucyjnych z masy upadłości przeciwko upadłemu.

Stan faktyczny w postępowaniu przed sądem krajowym oraz pytania prejudycjalne

16 Z postanowienia odsyłającego wynika, że postanowieniem z dnia 9 czerwca 2005 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wszczął postępowanie upadłościowe wobec MG Probud, przedsiębiorstwa budowlanego w formie spółki z siedzibą w Polsce, lecz prowadzącego, w ramach działalności oddziału, działalność budowlaną w Niemczech.

17 W dniu 11 czerwca 2005 r., na wniosek Hauptzollamt Saarbrücken (urzędu celnego w Saarbrücken), Amtsgericht Saarbrücken (Niemcy) wydał postanowienie o zajęciu środków pieniężnych znajdujących się na rachunku bankowym tej spółki w kwocie 50 683,08 EUR oraz o zajęciu — tytułem środka zabezpieczającego — rozmaitych wierzytelności upadłego wobec kontrahentów niemieckich. Środki te zostały zastosowane w następstwie postępowania wszczętego przez urząd celny w Saarbrücken wobec dyrektora niemieckiego oddziału MG Probud podejrzanego o naruszenie przepisów prawa regulujących delegowanie pracowników w związku z niewypłacaniem wynagrodzeń licznym polskim pracownikom oraz nieodprowadzaniem stosownych składek na ubezpieczenie społeczne.

18 Odwołanie od tego postanowienia zostało oddalone przez Landgericht Saarbrücken postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2005 r. W uzasadnieniu sąd ten wskazał w szczególności, że wobec wszczętego w Polsce postępowania upadłościowego należało się obawiać, iż osoby odpowiedzialne w spółce MG Probud dokonają w krótkim terminie inkasa wymagalnych wierzytelności i przetransferują je do Polski, aby uniknąć dostępu do nich władz niemieckich. W przekonaniu Landgericht Saarbrücken wszczęcie postępowania upadłościowego wobec mienia spółki MG Probud nie stanowi przeszkody dla zajęcia jej majątku w Niemczech. Zdaniem rzeczonego sądu krajowe postępowania upadłościowe wszczęte w innych państwach członkowskich winny być uznawane w Niemczech, gdy spełniają warunki określone przez art. 1 ust. 1 rozporządzenia i gdy są one wymienione w wykazie zamieszczonym w załączniku A do wskazanego rozporządzenia. Tymczasem kopia orzeczenia załączonego do odwołania nie pozwalała na stwierdzenie, czy chodziło istotnie o postępowanie upadłościowe wszczęte w Polsce, które podlega w Niemczech uznaniu na podstawie wspomnianego załącznika A.

19 W ramach postępowania upadłościowego Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku zastanawia się nad zgodnością z prawem zajęć dokonanych przez organy niemieckie, skoro zgodnie z prawem polskim, będącym prawem właściwym dla postępowania upadłościowego z uwagi na fakt, że Rzeczpospolita Polska jest państwem wszczęcia tego postępowania, takie zajęcia, dokonane po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorstwa, nie byłyby dopuszczalne.

20 W tych okolicznościach Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy organy administracji państwowej państwa członkowskiego uprawnione są do dokonania zajęcia środków finansowych znajdujących się na rachunku bankowym podmiotu gospodarczego po ogłoszeniu jego upadłości w innym państwie członkowskim (zastosowania tzw. aresztu majątkowego) wbrew regulacji prawa krajowego państwa wszczęcia postępowania (art. 4 rozporządzenia […]) — w sytuacji gdy nie zachodzą przesłanki […] zastosowania dyspozycji art. 5 oraz 10 powołanego rozporządzenia, wobec treści art. 3, 4, 16, 17 oraz 25 rozporządzenia […], tj. w świetle regulacji dotyczących jurysdykcji sądu państwa wszczęcia postępowania upadłościowego, prawa właściwego dla tego postępowania oraz przesłanek i skutków uznania postępowania upadłościowego?

2) Czy w świetle art. 25 ust. 1 i nast. rozporządzenia […] organy administracji państwa członkowskiego, w którym nie wszczęto wtórnego postępowania upadłościowego, a które podlega przezeń uznaniu na mocy art. 16 ww. rozporządzenia, mogą odmówić uznania orzeczeń państwa wszczęcia postępowania dotyczących prowadzenia i ukończenia [zakończenia] postępowania upadłościowego na podstawie art. 31–51 konwencji brukselskiej […], z powołaniem się na regulacje wewnętrzne?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

21 Poprzez pytania, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy w sytuacji takiej jak w postępowaniu przed sądem krajowym, po wszczęciu głównego postępowania upadłościowego w jednym państwie członkowskim, właściwe organy drugiego państwa członkowskiego są uprawnione, zgodnie z obowiązującym je ustawodawstwem, z jednej strony do zajęcia składników majątku dłużnika, którego upadłość została ogłoszona, znajdujących się na terytorium tego ostatniego

państwa członkowskiego, z drugiej zaś do odmowy uznania i wykonania orzeczeń dotyczących prowadzenia i zakończenia postępowania upadłościowego wszczętego w pierwszym państwie członkowskim.

22 W celu udzielenia odpowiedzi na przeformułowane w ten sposób pytania należy, tytułem wstępu, przypomnieć, że art. 3 rozporządzenia przewiduje dwa rodzaje postępowania upadłościowego. Wszczęcie postępowania upadłościowego zgodnie z art. 3 ust. 1 przez właściwy sąd państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, jest traktowane jako „postępowanie główne", ponieważ wywiera skutki uniwersalne wobec całego majątku dłużnika położonego na terytoriach wszystkich państw członkowskich, w których stosuje się rozporządzenie. Jeżeli później, zgodnie z art. 3 ust. 2, zostanie wszczęte postępowanie przez sąd państwa członkowskiego, na którego terytorium dłużnik ma swój oddział, postępowanie to, traktowane jako „postępowanie wtórne", wywiera skutki jedynie względem majątku dłużnika znajdującego się na terytorium tego ostatniego państwa członkowskiego (zob. wyrok z dnia 2 maja 2006 r. w sprawie C-341/04 Eurofood IFSC, Zb.Orz. s. I-3813, pkt 28).

23 Uniwersalny zakres głównego postępowania upadłościowego wpływa również na kompetencje zarządcy, ponieważ zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia zarządca powołany przez sąd właściwy zgodnie z art. 3 ust. 1 może wykonywać na terytorium innego państwa członkowskiego wszystkie przysługujące mu uprawnienia, w szczególności tak długo, jak długo nie zostanie wszczęte inne postępowanie upadłościowe.

24 Wynika z tego, że tylko wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego może ograniczyć uniwersalny zakres głównego postępowania upadłościowego.

25 Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia określenie sądu właściwego pociąga za sobą określenie prawa właściwego. Otóż zarówno w odniesieniu do głównego postępowania upadłościowego, jak i w odniesieniu do wtórnego postępowania upadłościowego prawo państwa członkowskiego, w którym zostało wszczęte postępo-

wanie, nazywanego „państwem wszczęcia postępowania", ma zastosowanie do postępowania upadłościowego i jego skutków. Na tej podstawie art. 4 ust. 2 rozporządzenia wylicza przykładowo różne zagadnienia z zakresu postępowania regulowane przez prawo państwa wszczęcia postępowania, wśród których znajduje się, w szczególności, mienie wchodzące w skład masy oraz sposób postępowania z mieniem nabytym przez dłużnika po wszczęciu postępowania [lit. b)], uprawnienia dłużnika i zarządcy [lit. c)] oraz skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli [lit. f)].

26 Z art. 16 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 1 rozporządzenia wynika ponadto, że orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego w jednym państwie członkowskim podlega uznaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie stanie się skuteczne w państwie wszczęcia postępowania, i wywołuje w każdym innym państwie członkowskim, bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, skutki, które wynikają z prawa państwa wszczęcia postępowania. Zgodnie z art. 25 rozporządzenia uznanie wszelkich innych orzeczeń poza orzeczeniami o wszczęciu postępowania upadłościowego następuje również automatycznie.

27 Jak wynika z motywu 22 rozporządzenia, zasada pierwszeństwa określona w art. 16 ust. 1 rozporządzenia, zgodnie z którą wszczęcie postępowania upadłościowego przez właściwy sąd jednego państwa członkowskiego podlega uznaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie stanie się skuteczne w państwie wszczęcia postępowania, jest oparta na zasadzie wzajemnego zaufania (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 39).

28 To właśnie wzajemne zaufanie umożliwiło nie tylko ustanowienie obligatoryjnego systemu jurysdykcji, do którego poszanowania są zobowiązane wszystkie sądy państw członkowskich objętych zakresem obowiązywania rozporządzenia, ale i wzajemną rezygnację państw członkowskich ze stosowania przepisów krajowych w dziedzinie uznawania i wykonywania orzeczeń na rzecz uproszczonego mechanizmu uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych w ramach postępowania upadłościowego (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 40, a także — analogicznie — dotyczące konwencji brukselskiej wyroki: z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie C-116/02 Gasser, Rec. s. I-14693, pkt 72; z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie C-159/02 Turner, Rec. s. I-3565, pkt 24).

29 W tym zakresie Trybunał sprecyzował, że istotę zasady wzajemnego zaufania stanowi to, iż sąd państwa członkowskiego, do którego wpłynął wniosek o wszczęcie głównego postępowania upadłościowego, weryfikuje swoją jurysdykcję zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia, to znaczy dokonuje oceny, czy główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika znajduje się w owym państwie członkowskim. W zamian sądy pozostałych państw członkowskich uznają orzeczenie sądu o wszczęciu głównego postępowania upadłościowego, przy czym nie dysponują one możliwością badania oceny jurysdykcji dokonanej przez ten sąd (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 41, 42).

30 W odniesieniu do wykonania orzeczeń dotyczących postępowania upadłościowego, należy podnieść, że rozporządzenie nie zawiera przepisów szczególnych, lecz odsyła, w art. 25 ust. 1, do systemu wykonywania orzeczeń ustanowionego przez art. 31–51 konwencji brukselskiej, wykluczając jednakże przyczyny odmowy przewidziane przez tę konwencję i zastępując je własnym katalogiem przyczyn.

31 I tak zgodnie z motywem 22 rozporządzenia, który mówi, że przyczyny odmowy powinny być ograniczone do niezbędnego minimum, istnieją jedynie dwie takie przyczyny.

32 Po pierwsze, zgodnie z art. 25 ust. 3 rozporządzenia, państwa członkowskie nie są zobowiązane do uznania i wykonania orzeczeń dotyczących prowadzenia i zakończenia postępowania upadłościowego, które pociągałyby za sobą ograniczenie wolności osobistej lub tajemnicy korespondencji.

33 Po drugie, zgodnie z art. 26 rozporządzenia, każde państwo członkowskie może odmówić uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym państwie członkowskim lub wykonania wydanego w jego toku orzeczenia, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z porządkiem publicznym tego państwa, w szczególności z podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki.

34 Jeżeli chodzi o drugą przyczynę odmowy, to Trybunał sprecyzował już w odniesieniu do konwencji brukselskiej, że odwołanie do klauzuli porządku publicznego zawartej w art. 27 pkt 1 owej konwencji może następować jedynie w wyjątkowych wypadkach, gdyż stanowi ono przeszkodę w realizacji głównego celu konwencji, którym jest ułatwienie swobodnego przepływu orzeczeń sądowych (wyrok z dnia 28 marca 2000 r. w sprawie C-7/98 Krombach, Rec. s. I-1935, pkt 19, 21; ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 62). Orzecznictwo dotyczące art. 27 pkt 1 konwencji brukselskiej stosuje się analogicznie na potrzeby wykładni art. 26 rozporządzenia (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 64).

35 W świetle powyższych rozważań należy odpowiedzieć na pytania przedłożone przez sąd odsyłający.

36 W niniejszej sprawie zostało ustalone, że siedziba spółki MG Probud znajduje się w Polsce i że postanowieniem z dnia 9 czerwca 2005 r. polski sąd ogłosił jej upadłość.

37 Z art. 3 ust. 1 rozporządzenia wynika, że w odniesieniu do spółek domniemuje się, z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego, iż głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest siedziba określona w statucie spółki. W tym względzie Trybunał sprecyzował, że domniemanie zwykłe, przewidziane przez prawodawcę wspólnotowego na rzecz siedziby spółki określonej w statucie, może zostać obalone jedynie wtedy, gdy obiektywne i możliwe do zweryfikowania przez osoby trzecie kryteria umożliwiają stwierdzenie, że rzeczywista sytuacja jest odmienna od sytuacji, która wynikałaby z umiejscowienia głównego ośrodka podstawowej działalności przedsiębiorstwa w miejscu statutowej siedziby spółki (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 34). Taka sytuacja może mieć miejsce w szczególności w wypadku spółki, która nie prowadzi żadnej działalności na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją statutową siedzibę. Natomiast jeżeli spółka prowadzi działalność na terytorium państwa członkowskiego, na którym znajduje się jej statutowa siedziba, sama okoliczność, że jej decyzje ekonomiczne są lub mogą być kontrolowane przez spółkę nadrzędną mającą siedzibę w innym państwie członkowskim, nie jest wystarczająca dla obalenia domniemania ustanowionego w rozporządzeniu (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 37).

38 Akta udostępnione Trybunałowi nie zawierają jednak żadnego elementu, który mógłby podważyć domniemanie ustanowione w art. 3 ust. 1 rozporządzenia, z czego wynika, że główny ośrodek podstawowej działalności MG Probud znajduje się w Polsce.

39 Z brzmienia art. 1 ust. 1 rozporządzenia wynika, że postępowanie upadłościowe, do którego stosuje się rozporządzenie, powinno spełniać cztery przesłanki. Postępowanie takie powinno mieć charakter zbiorowy, wynikać z niewypłacalności dłużnika, skutkować przynajmniej częściowym zajęciem majątku dłużnika oraz powołaniem zarządcy. Postępowania takie zostały wymienione w załączniku A do rozporządzenia, a lista zarządców została zamieszczona w załączniku C do rozporządzenia (ww. wyrok w sprawie Eurofood IFSC, pkt 46, 47).

40 W zakresie, w jakim postępowanie upadłościowe wszczęte wobec MG Probud należy do postępowań wymienionych w załączniku A do rozporządzenia, z art. 3 rozporządzenia wynika, że sądy polskie są właściwe w przedmiocie wszczęcia głównego postępowania upadłościowego i wydawania wszelkich orzeczeń dotyczących prowadzenia oraz zakończenia owego postępowania upadłościowego. Ponadto z art. 4 rozporządzenia wynika, że prawo polskie jest właściwe dla omawianego postępowania upadłościowego i jego skutków.

41 Poza tym syndyk wyznaczony przez sąd polski, pod warunkiem że należy on do zarządców, o których mowa w załączniku C do rozporządzenia, może, zgodnie z art. 18 rozporządzenia, wykonywać na terytorium innych państw członkowskich wszystkie kompetencje przysługujące mu na podstawie prawa polskiego i w szczególności usuwać składniki majątku upadłego z terytorium państwa członkowskiego, na którym składniki te się znajdują.

42 Jak wielu spośród uczestników postępowania podniosło w uwagach na piśmie przedstawionych Trybunałowi, w sprawie zawisłej przed sądem krajowym nie zostało

wszczęte żadne wtórne postępowanie upadłościowe oraz nie mają zastosowania wyjątki przewidziane w art. 5–15 rozporządzenia, a w szczególności żaden z wyjątków przewidzianych w art. 5 i 10 rozporządzenia, wyraźnie wskazanych przez sąd odsyłający.

43 W świetle tych elementów i ze względu na uniwersalny zakres, jaki należy przyznać każdemu głównemu postępowaniu upadłościowemu, postępowanie upadłościowe wszczęte w Polsce obejmuje wszystkie aktywa MG Probud, również te znajdujące się w Niemczech, a prawo polskie reguluje nie tylko wszczęcie postępowania upadłościowego, ale również jego przebieg oraz zakończenie. Z tego względu prawo to określa, które składniki majątku znajdujące się w innych państwach członkowskich wchodzą w skład masy oraz skutki postępowania upadłościowego dla środków, które miałyby zostać zastosowane względem tychże składników majątku.

44 Biorąc pod uwagę, że polska ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze, ze zmianami, nie zezwala na wszczęcie przeciwko upadłemu, po wszczęciu postępowania upadłościowego, postępowania egzekucyjnego względem składników majątku należących do masy upadłościowej, właściwe organy niemieckie nie mogły skutecznie zarządzić zastosowania, na podstawie ustawodawstwa niemieckiego, środków egzekucyjnych dotyczących majątku MG Probud znajdującego się w Niemczech.

45 Otóż, jak wynika z art. 16 i 17 rozporządzenia, orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego wydane w Polsce podlega automatycznemu uznaniu we wszystkich innych państwach członkowskich, bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, wywołując wszelkie skutki, które przewiduje dla niego prawo polskie.

46 Ponadto w zakresie, w jakim żaden element udostępnionych Trybunałowi akt sprawy nie umożliwia stwierdzenia istnienia jednej z przyczyn odmowy wskazanych w pkt 32 i 33 niniejszego wyroku, sąd niemiecki, do którego wpłynął wniosek o zajęcie, miał obowiązek uznania nie tylko orzeczenia o wszczęciu postępowania upadłościowego wydanego przez właściwy sąd polski, lecz również wszelkich innych orzeczeń związanych z tym postępowaniem i nie mógł w związku z tym sprzeciwić się wykonaniu tych ostatnich na podstawie art. 31–51 konwencji brukselskiej.

47 W świetle całokształtu powyższych rozważań na przedłożone pytania należy odpowiedzieć, że wykładni rozporządzenia, w szczególności jego art. 3, 4, 16, 17 i 25, należy dokonywać w ten sposób, że w postępowaniu takim jak toczące się przed sądem krajowym po wszczęciu głównego postępowania upadłościowego w jednym państwie członkowskim właściwe organy innego państwa członkowskiego, w którym nie zostało wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, są zobowiązane, z zastrzeżeniem wystąpienia przyczyn odmowy przewidzianych w art. 25 ust. 3 i art. 26 rozporządzenia, do uznania i wykonania wszystkich orzeczeń dotyczących tego głównego postępowania upadłościowego i nie mają w związku z tym prawa zarządzić, na podstawie ustawodawstwa owego innego państwa członkowskiego, środków egzekucyjnych dotyczących majątku dłużnika — którego upadłość została ogłoszona — znajdującego się na terytorium wspomnianego innego państwa członkowskiego, jeśli ustawodawstwo państwa wszczęcia postępowania na to nie zezwala i gdy przesłanki zastosowania art. 5 i 10 wspomnianego rozporządzenia nie są spełnione.

W przedmiocie kosztów

48 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Wykładni rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego, w szczególności jego art. 3, 4, 16, 17 i 25, należy dokonywać w ten sposób, że w postępowaniu takim jak toczące się przed sądem krajowym po wszczęciu głównego postępowania upadłościowego w jednym państwie członkowskim właściwe organy innego państwa członkowskiego, w którym nie zostało wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, są zobowiązane, z zastrzeżeniem wystąpienia przyczyn odmowy przewidzianych w art. 25 ust. 3 i art. 26 rozporządzenia, do uznania i wykonania wszystkich orzeczeń dotyczących tego głównego postępowania upadłościowego i nie mają w związku

z tym prawa zarządzić, na podstawie ustawodawstwa owego innego państwa członkowskiego, środków egzekucyjnych dotyczących majątku dłużnika — którego upadłość została ogłoszona — znajdującego się na terytorium wspomnianego innego państwa członkowskiego, jeśli ustawodawstwo państwa wszczęcia postępowania na to nie zezwala i gdy przesłanki zastosowania art. 5 i 10 wspomnianego rozporządzenia nie są spełnione.

Podpisy